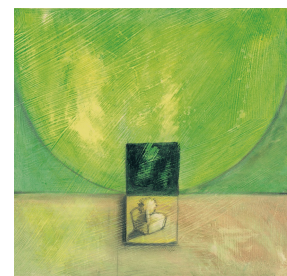

Visuele voorstelling van de opvoedingsdoelen

Dagcentrum De Takel, Oostende

In het dagcentrum heeft men aan de hand van de vraag 'Opvoeden is...' de mensen laten nadenken rond de vier opvoedingsdoelen. Na een week werd er ruimte gemaakt voor duiding en reflectie.

samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven

IMPULS ROND DE OPVOEDINGSDOELEN (DAGCENTRUM DE TAKEL, OOSTENDE)

Hoe ging men te werk? Na het uithangen van een reeks van 6 Hagars over de visie op de mens stapte men over naar het volgende hoofdstuk dat handelt over de doelstellingen van het opvoedingsproject. Men werkte met reeks van 4 spreuken rond de algemene doelstellingen van de opvoeding bij Don Bosco: 'Opvoeden is...'. Elke week hing er een nieuwe spreuk uit. In de teamvergadering las men aansluitend de volledige tekst en volgde er een korte reflectie aan de hand van enkele richtvragen.

Op de volgende pagina's vind je de 4 spreuken met de tekst van het opvoedingsproject en de richtvragen ter illustratie.

VRIJHEID

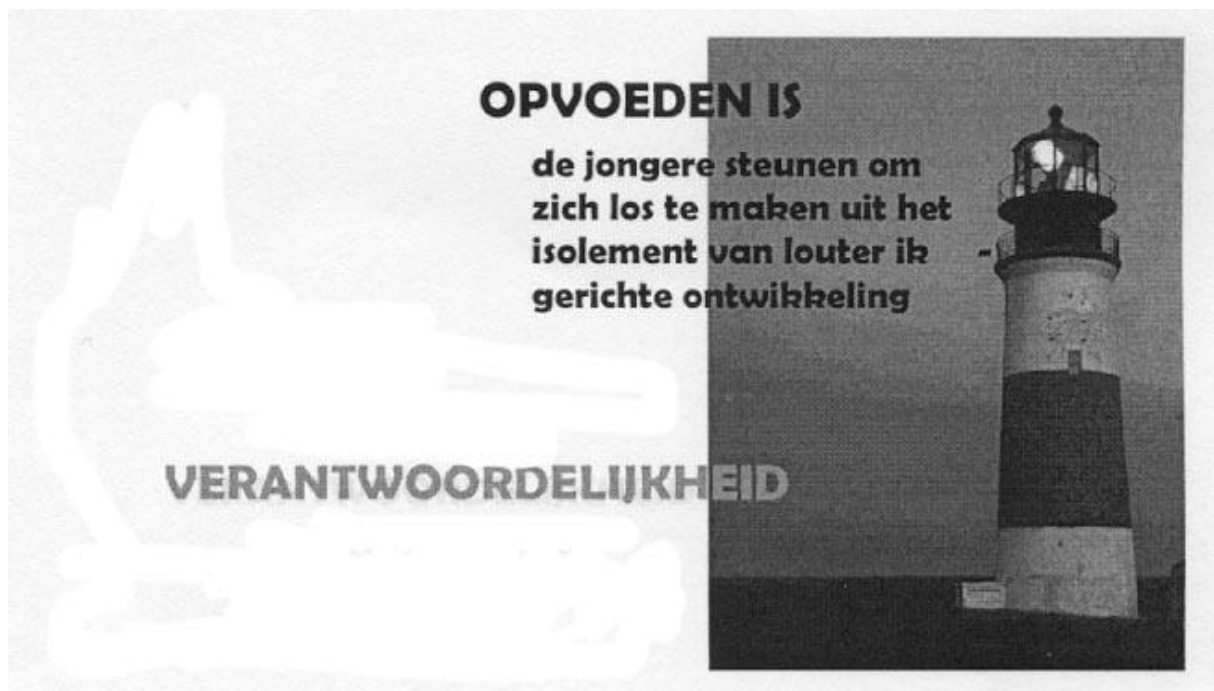

'In ons mensbeeld hebben we beschreven hoe de mens een dynamisch wezen is, er op uit om zich te ontwikkelen tot een complete en unieke persoon. Dat kan alleen maar binnen een groei in persoonlijke vrijheid. Die vrijheid is een van de belangrijkste dingen die een mens bezit en die hij wil nastreven. Die vrijheid zal hij in ieder geval trachten te ontwikkelen. Zelfs al heeft hij nog niet direct een ideaal voor ogen, hij wil loskomen uit en zich ontpoppen. Daartoe moet de mens de nodige ruimte en middelen krijgen. Dat is het recht van de (jeugdige) mens. In zijn muziek, in zijn jeugdbeweging, in zijn uitgangleven, in zijn idolen, in zijn fantasieën, in zijn hang naar vriendschapsbanden, in zijn tv-kijken, in zijn school, zijn thuis, in zijn (on)geloof, in zijn relaties, in zijn seksualiteit... is de jongere op zoek naar zichzelf en naar het invullen van zijn eigen levensproject in vrijheid. Opvoeden is de jongere bijstaan bij zijn zoektocht naar vrijheid en zelfstandigheid. Het is hem helpen zich vrij te maken van eenzijdigheid en beperktheid. Het is hem helpen zich te verlossen van angst en vervreemding. Zich integreren in die maatschappij, maar er zich tegelijkertijd ook kritisch tegenover opstellen, is de opgave. Een kritische socialisatie kan men dat noemen, maar hoort dat ook te worden. Wat dat in praktijk betekent moet ingevuld worden binnen de concrete situatie waarin de jongere zich bevindt en waarin de opvoeding plaatsheeft. ' (In dialoog met Don Bosco p.41)

Enkele richtvragen

- Wat is voor jou de kern van dit opvoedingsdoel?
- Hoe slagen wij er in om jongeren ruimte en middelen te geven in de groei naar persoonlijke vrijheid?
- Wat zijn daarbij de mogelijkheden en de moeilijkheden?
- Leren wij onze jongeren kritisch te zijn tegenover de maatschappij (kritische socialisatie)?

VERANTWOORDELIJKHEID

'Vrijheid die absoluut wordt, is de grootste onvrijheid. Vrijheid kan maar van mogelijke onvrijheid verlost worden door de verantwoordelijkheid. In de verantwoordelijkheid verwijst men naar wat buiten de eigen persoon ligt. In die zin beperkt de verantwoordelijkheid de vrijheid, maar tegelijkertijd verruimt en verdiept ze die. In verantwoordelijkheid voor de omringende werkelijkheid wordt men zelf meer persoon en geeft men de werkelijkheid meer recht. In ons mensbeeld hebben we de mens gekarakteriseerd als een relationeel wezen dat zijn bestaan te danken heeft aan de natuur, de medemensen en de ruimere maatschappij. Dat verweven-zijn van het bestaan met de omringende werkelijkheid vraagt om verantwoordelijkheid. Voor zichzelf in de eerste plaats: dat men zorg draagt het haalbaar beste levensproject voor zichzelf te verwezenlijken en zich daaromtrent niet laat leiden door destructieve keuzes. Die verantwoordelijkheid heeft ook een ecologische dimensie: respect voor de natuur zoals ze zich als gave en opgave aan de mens aandient. In die verantwoordelijkheid ontmoet hij tevens zijn medemens: als een geschenk maar ook als iemand die tot leven gebracht moet worden. Bovendien wordt iedereen geroepen tot een maatschappelijk engagement. De ruimere structuren en instituties dragen de individuele mens maar dagen hem ook uit die maatschappelijke context vorm te geven en te ontwikkelen. Meer bepaald blijft de uitdaging van kracht onrechtvaardige systemen, armoede en verdrukking ongedaan te maken.

Opvoeden is de jongere steunen om zich los te maken uit het isolement van een louter ik-gerichte ontwikkeling. Het is ruimte geven om verantwoordelijkheid te oefenen in zeer concrete situaties, aangepast aan de leeftijd en reeds verworven vaardigheden. Het is hem bewust maken van de verbanden waarin hij leeft en waarvan hij voor een stuk afhankelijk is. Het is hem ook bewust maken van het gegeven dat die verbanden 'levend' moeten worden gehouden. Het is hem voorbereiden op zijn rol in de kleinere en grotere maatschappij. Het is hem situaties aanbieden waarin hij die verantwoordelijkheid kan beleven.' (In Dialoog met Don Bosco p. 42-43).

Enkele richtvragen

- Wat is voor jou de kern van dit opvoedingsdoel?
- 'In verantwoordelijkheid ontmoet de jongere zichzelf' . Wat betekent dat bij ons concreet? Welke gevolgen heeft dit voor ons opvoeden?
- 'In verantwoordelijkheid ontmoet de jongere de ander' . Wat betekent dat bij ons concreet? Welke gevolgen heeft dit voor ons opvoeden?

VERBONDENHEID

'Een mens draagt niet alleen verantwoordelijkheid voor zijn medemens en maatschappij, maar zijn persoonlijk levensproject wint aan kwaliteit naarmate hij zich aan die medemens en de ruimere gemeenschappen kan toevertrouwen. Iedere mens heeft recht op geven en ontvangen in relaties, ook een jonge mens in zijn relaties tot volwassenen, zijn ouders in de eerste plaats. Meer dan vermoed wordt, is het levensproject van een mens afhankelijk van en getekend door de vorige generaties. De wijze waarop ieder individu die invloed gebruikt, bepaalt in grote mate zijn persoonlijk levensproject. Daarom zal iedere opvoeding oog hebben voor deze contextuele en delicate dimensie van het bestaan en voor de kunst of de kunde andere mensen nabij te zijn en zich aan andere mensen toe te vertrouwen. Door zijn eigen particulier levensverhaal van verbondenheid in communicatie te brengen zal de opvoeder de jongere zicht laten krijgen op die dimensie. Op zijn beurt zal die jongere verbondenheid leren integreren in zijn persoonlijk bestaan. Het ethisch bewustzijn grenst niet uitsluitend aan inzet en engagement, maar reikt veel verder dan dat. Daarom verbreedt of verruimt de verbondenheid de verantwoordelijkheid.' (In dialoog met Don Bosco p. 43-44)

Enkele richtvragen

- Wat is voor jou de kern van dit opvoedingsdoel?
- Gebruiken wij ons eigen levensverhaal in onze hulpverlening?
- Hoe werken wij met de context van de jongeren? (Kan je 1000 en 1 voorbeelden geven?)
- In welke zin verbreedt of verruimt de verbondenheid de verantwoordelijkheid?

ZINGEVING

'Naarmate het eigen levensproject duidelijke vormen aanneemt, groeit ook de vraag naar de fundering ervan. De opvoeder communiceert ook zijn diepere bestaansgrond. Hoe kijkt hij naar de onderliggende vragen van het leven? Opvoeden is in dialoog gaan met jongeren in woord en daad. Het is hen laten aanvoelen en weten waar zij voor staan, wat zij waardevol vinden in het leven, hoe zij hun eigen leven zin geven en welke. Die zin kan ook gehaald worden in het leven en de boodschap van Jezus van Nazareth. De opvoeder kan zijn levensovertuiging niet opleggen, ook niet zijn christelijk levensproject. Men kan die niet afdwingen. Hij kan de zinhorizon die het christelijke levensproject hem persoonlijk voorhoudt, in dialoog brengen. Hij mag daarbij hopen dat jongeren in die gelovige voetsporen treden en een eind mee opstappen. Maar fundamenteel in de opvoeding blijft het respect voor de eigen keuzes van jongeren. Het komt erop aan de jongeren te bekwamen in het ontwikkelen van hun identiteit ten aanzien van de sleutelproblemen van het leven en het samenleven. In de lijn van Don Bosco kiezen we ervoor dat ie doen vanuit een christelijk perspectief.' (In dialoog met Don Bosco p. 45)

Enkele richtvragen

- Wat is voor jou de kern van dit opvoedingsdoel?
- Wat is voor jou waardevol in het leven? Krijgt het leven en de boodschap van Jezus van Nazareth een plaats?
- Communiceren wij met de jongeren over wat wij belangrijk vinden in het leven?
- Luisteren wij ook daadwerkelijk als jongeren ons vertellen wat zij belangrijk vinden?